

Anvisning för anmälan om valfinansiering vid kommunalvalet 2008

A. Vem är skyldig att göra anmälan om valfinansiering?

Enligt lagen om anmälan av kandidaters valfinansiering (414/2000), nedan valfinansieringslagen¹, är vid kommunalvalet den som valts till fullmäktigeledamot och den som valts till ersättare för ledamot skyldig att anmäla valfinansieringen och de totala utgifterna för valkampanjen. Anmälan ska göras också i sådant fall att kandidaten inte har haft några utgifter för valkampanjen eller fått något utomstående stöd. Syftet med lagen är att öka öppenheten kring valfinansieringen och därigenom klargöra kandidaternas eventuella bindningar.

B. Hur görs anmälan?

Anmälan kan göras på en blankett som har uppgjorts enligt ett formulär (justitieministeriets beslut av 23.9.2008 dnr OM 11/41/2008) som justitieministeriet har fastställt, som finns tillgänglig på justitieministeriets valsidor på internet (www.vaalit.fi). Anmälan kan dock lämnas in även på annat sätt.

Anmälan ska undertecknas av kandidaten. På detta sätt svarar kandidaten för att uppgifterna som anmäls är riktiga.

Till anmälan fogas inga kvitton eller kopior av sådana.

Ytterligare upplysningar om anmälan om kandidaters valfinansiering ges av de kommunala centralvalnämnderna.

C. När ska anmälan lämnas in och vem ska den ställas till?

Anmälan ska tillställas den kommunala centralvalnämnden i den kommun där kandidaten blivit vald till fullmäktigeledamot eller till ersättare för ledamot senast två (2) månader efter att valresultatet fastställts. Vid kommunalvalet 2008 ska anmälan lämnas in senast den 29 december 2008.

D. Vilka uppgifter om valfinansieringen ska anmälas?

I anmälan om kandidatens valfinansiering ska ingå uppgifter om utgifterna för kandidatens valkampanj och finansieringen av kandidatens valkampanj. I valfinansieringslagen ingår inga bestämmelser om när kandidatens valkampanj i det avseende som avses i valfinansieringslagen börjar och när den slutar. Grundlagsutskottet har emellertid ansett att en valkampanj omfattar tidsmässigt minst den tid som ligger mellan tidpunkten för inlämning av kandidatlistor och valdagen (GrUB 4/2008 rd).

I valfinansieringslagen anges de minimiuppgifter som åtminstone ska ingå i anmälan om valfinansiering. Anmälan kan alltså innehålla också mer detaljerade uppgifter än vad som förutsätts av lagen.

Utgifterna för valkampanjen

Kandidaten ska för det första anmäla de totala utgifterna för valkampanjen. Dessutom ska kandidaten specificera kostnaderna för valkampanjen enligt kostnader för valreklam i tidningar, tidskrifter, radio, TV och andra massmedier, utomhusreklam, annan valreklam, planering av valreklam och valmöten samt övriga kostnader.

¹ Valfinansieringslagen har ändrats genom en lag om ändring (604/2008) som trädde i kraft den 23 september 2008. Ändringarna träder i kraft före kommunalvalet 2008 och har beaktats i denna anvisning. Den ändrade lagtexten ingår som bilaga till denna anvisning.

Utgifterna för valreklam omfattar utgifter för reklamtid och spaltutrymme. I anmälan ska kostnaderna specificeras separat för varje medium. Med andra massmedier avses t.ex. internet. Med utomhusreklam avses t.ex. plakat vid gator och vägrenar och reklam i kollektiva färdmedel. Kostnader för annan valreklam kan vara t.ex. kostnader för tryckning och distribution av reklamblad samt anskaffningskostnader för annat kampanjmateriäl. Med kostnader för planering av valreklam avses t.ex. arvoden till en reklambyrå som gör reklamen. Kostnaderna för valmöten kan bestå t.ex. av arvoden för personer som uppträder, av kostnader för servering och av hyror. Övriga kostnader är kostnader som inte hör till de andra i lagen särskilt nämnda kostnadskategorierna, t.ex. utgifter för att anställa en kampanjchef. Anvisningar om anmälning av anskaffningskostnader för stöd som erhållits mot vederlag ges nedan.

Finansieringen av valkampanjen

Med valfinansieringen avses den finansiering som kandidaten använder för att finansiera sin valkampanj. Kandidaten kan finansiera sin valkampanj med egna medel eller utomstående stöd.

Kandidaten ska anmäla finansieringen av sin valkampanj specificerad för det första enligt kandidatens egna medel och för det andra enligt det utomstående understöd som kandidaten, kandidatens stödgrupp och någon annan sammanslutning som grundats för att stöda kandidaten har mottagit. Utomstående stöd som kandidaten själv (punkt 4 i blanketten) eller hans eller hennes stödgrupp (punkt 5 i blanketten) har fått ska specificeras enligt en indelning

- i privatpersoner,
- företag,
- partiorganisationer och
- andra motsvarande viktiga donatorer.

Med understöd avses pengar, varor, tjänster och andra motsvarande prestationer som erhållits vederlagsfritt, dock inte sedvanligt frivilligt arbete och sedvanliga gratistjänster.

Skattestyrelsen har den 27 september 2004 gett en anvisning om behandling av valbidrag och valutgifterna vid beskattningen (Anvisning nr 1721/38/2004). Anvisningen finns tillgänglig på Internet under adressen www.vero.fi.

Anmälan om enskilt stöd

Kandidaten ska nämna särskilt värdet av varje enskilt stöd och namnet på donatorn, om värdet uppgår till minst 1 000 euro. Också mindre belopp än detta kan anmälas. Namnet på en privatperson får dock inte uppges utan dennes uttryckliga samtycke, om värdet av det understöd han eller hon donerat är mindre än 1 000 euro.

Om kandidatens stödgrupp

Utomstående understöd kan betalas till kandidaten eller till kandidatens eventuella stödgrupp. En kandidats stödgrupp kan vara en fritt formad sammanslutning eller en registrerad förening, vars verksamhet syftar till att stöda kandidaten. Med en kandidats stödgrupp avses dock inte vanliga partiorganisationer, såsom partiernas bas-, krets- eller kommunalorganisationer eller deras kvinno- och ungdomsföreningar.

Stöd som betalats till stödgruppen anmäls enligt en indelning i viktigaste donatorer. Det räcker alltså inte att det anmäls att stödgruppen har använt 5 000 för kampanjen utan det ska också anmälas vem donerat stöd till stödgruppen. Varje enskilt stöd ska nämnas särskilt om värdet uppgår till minst 1 000. Stöd som betalats till stödgruppen kan anmälas i punkt 5 i blanketten för anmälan om valfinansiering.

Anmälan om utomstående stöd

Kandidaten ska anmäla allt det utomstående stöd som han eller hon fått av var och en viktig donator. Dessutom ska värdet på varje enskilt stöd och namnet på donatorn anmälas särskilt, om värdet på donationen överstiger 1 000 euro.

Donatorn av utomstående stöd ska individualiseras t.ex. genom att anmäla

dennes namn och hemort. Donatorns personbeteckning får inte anmälas.

Med partiorganisationer avses partiernas bas-, krets- eller kommunalorganisationer och deras kvinno- och ungdomsföreningar.

Med andra motsvarande viktiga donatorer avses enligt lagen till exempel intresseorganisationer, stiftelser, andra föreningar än ovan nämnda stödföreningar för kandidaterna och partiorganisationer samt andra motsvarande samfund.

I punkt 6 i blanketten kan kandidaten frivilligt anmäla sådant utomstående stöd som partiorganisationerna eller andra viktiga donatorer har fått och riktat till kandidaten själv eller dennes stödgrupp. Kandidaten kan t.ex. anmäla varifrån partiets lokalorganisation har fått de medel som den har riktat till kandidaten eller dennes stödgrupp.

Om stöd som erhålls mot vederlag

Anskaffning av valfinansiering kan orsaka kostnader för kandidaten. Till exempel försäljnings- eller insamlingsverksamhet eller ordnande av seminarier kan orsaka kostnader. Även de medel som samlats in på detta sätt anses utgöra sådant utomstående stöd som avses i valfinansieringslagen. Kandidaten ska ange dessa medel till bruttobelopp dvs. det belopp som mottagits som stöd. I blanketten finns skilda punkter för vederlagsfritt stöd och stöd mot vederlag. Kandidaten anmäler stöd som fåtts mot vederlag i punkt 2.5 i blanketten.

Exempel: Kandidatens granne Herr Granne har donerat 2 000 euro till kampanjen. Dessutom har kandidaten sålt två tavlor till Oy Företag Ab, à 2 000 euro. Kandidaten har köpt dessa tavlor av en bekant konstnär, à 500 euro. Herr Grannes donation är vederlagsfritt stöd, vars värde överstiger anmälningsgränsen på 1 000 euro. Kandidaten ska anmäla donationen i punkt 4.1.2 i blanketten (Enskilda stöd som erhållits vederlagsfritt och vars värde uppgår till minst 1 000 euro från privatpersoner). Oy Företag Ab har betalat till kandidaten sammanlagt 4 000 euro för tavlorna. Anskaffningskostnaderna för tavlorna var 1 000 euro. Kandidaten anmäler Oy Företag Ab:s stöd 4 000 euro i punkt 4.2.3 i blanketten (Enskilda stöd som erhållits mot vederlag och vars värde uppgår till minst 1 000 euro från företag). Dessutom anmäler kandidaten kostnaderna som orsakats av anskaffningen av tavlorna (1 000 euro) i punkt 2.5 i blanketten (Anskaffningskostnader för stöd som erhållits mot vederlag).

Stöd som består av annat än pengar

Med understöd avses förutom pengar och varor, tjänster och andra motsvarande prestationer som erhållits vederlagsfritt. Till exempel lokaler, anordningar eller experttjänster som erhålls vederlagsfritt kan anses vara utomstående stöd som ska anmälas. Sedvanligt frivilligt arbete och sedvanliga gratistjänster anses dock inte vara sådant stöd som ska anmälas. Värdet av stöd som består av något annat än pengar ska anges i euro.

Lag

om anmälan av kandidaters valfinansiering

1 §

Lagens tillämpningsområde och syfte

I denna lag bestäms om anmälan av finansieringen av kandidaternas valkampanjer (*valfinansiering*) vid riksdagsval, presidentval, kommunalval och Europaparlamentsval.

Syftet med lagen är att öka öppenheten kring valfinansieringen och därigenom klargöra kandidaternas eventuella bindningar.

2 §

Skyldighet att anmäla valfinansiering

Skyldighet att göra anmälan om valfinansiering har

1) vid riksdagsval den som valts till riksdagsledamot och den som bestämts till ersättare för ledamot vid fastställande av valresultatet,

2) vid Europaparlamentsval den som valts till ledamot av Europaparlamentet och den som bestämts till ersättare för ledamot vid fastställande av valresultatet,

3) vid presidentval det parti eller valombudet för den valmansförening som ställt upp en kandidat eller valombudets ersättare, och

4) vid kommunalval den som valts till fullmäktigeledamot och den som valts till ersättare för ledamot.

3 §

Uppgifter som ska anmälas

I anmälan ska ingå åtminstone följande uppgifter:

1) ett omnämnande av vilket val som är i fråga,

2) kandidatens fullständiga namn och vilket parti som ställt upp denne eller ett omnämnande av att kandidaten är kandidat för en valmansförening,

3) de totala utgifterna för kandidatens valkampanj och i kommunalval dessutom kandidatens kostnader för valkampanjen specificerade enligt kostnader för valreklam i tidningar, tidskrifter, radio, TV och andra massmedier, utomhusreklam, annan valreklam, planering av valreklam och valmöten samt övriga kostnader, samt

4) finansieringen av kandidatens valkampanj specificerad dels enligt kandidatens egna medel, dels enligt det utomstående understöd som kandidaten, kandidatens stödgrupp och någon annan sammanslutning som grundats för att stöda kandidaten har mottagit enligt en indelning i privatpersoner, företag, partiorganisationer och andra motsvarande viktiga donatorer.

Värdet av varje enskilt stöd och namnet på donatorn ska nämnas särskilt, om värdet uppgår till minst 3 400 euro vid presidentval och Europaparlamentsval, till minst 1 700 euro vid riksdagsval och till minst 1 000 euro vid kommunalval. Med understöd avses pengar, varor, tjänster och andra motsvarande prestationer som erhållits vederlagsfritt, dock inte sedvanligt frivilligt arbete och sedvanliga gratistjänster. Namnet på en privatperson får inte uppges utan dennes uttryckliga sam

tycke, om värdet av det understöd privatpersonen donerat är mindre än de nämnda beloppen.

Vid presidentval ska anmälan egenhändigt undertecknas av den som har rätt att teckna partiets namn eller av valmansföreningens valombud eller dennes ersättare och vid andra val egenhändigt av kandidaten.

4 §

Tillställande av anmälan

Vid kommunalval skall anmälan tillställas den kommunala centralvalnämnden och vid andra val justitieministeriet senast två månader efter att valresultatet fastställts.

Anmälan kan göras på en blankett som har uppgjorts enligt ett formulär som justitieministeriet har fastställt.

5 §

Anmälan offentlighet

Anmälan är som sådan offentlig hos justitieministeriet och den kommunala centralvalnämnden.

Justitieministeriet kan upprätta ett register för registrering av uppgifterna i de anmälningar som tillställts ministeriet.

6 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

7 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 15 maj 2000.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.